

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0513U000985

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-10-2013

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Берлінський Микола Анатолійович

2. Berlinsky Mykola

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 11.00.01

Назва наукової спеціальності: Фізична географія, геофізика і геохімія ландшафтів

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 04-10-2013

Спеціальність за освітою: 11.00.08

Місце роботи здобувача: Український науковий центр екології моря

Код за ЄДРПОУ: 02572516

Місцезнаходження: 65009, м.Одеса, Французький бульвар, 89

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство екології та природних ресурсів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 41.051.03

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний екологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 26134086

Місцезнаходження: Одеська обл.. м.Одеса, вул.Львівська, 15

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 39.19

Тема дисертації:

1. Антропогенний вплив на фізико-географічну систему гирлової області крупної річки (на прикладі гирла Дунаю)
2. Anthropogenic impact on the physikal-geographical system of a mouth area of a large river (as an example of the Danube mouth)

Реферат:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора географічних наук за фахом 11.00.01 – фізична географія, геофізика і геохімія ландшафтів. – Одеський державний екологічний університет, Одеса, 2013. Дисертація присвячена концепції формування сучасних субаквальних ландшафтів, розробці проблеми раціонального використання української частини гирлової області Дунаю для потреб народного господарства. В результаті статистичної обробки даних багаторічних спостережень отримані поля режимних геофізичних і геохімічних характеристик в субаквальних ландшафтних системах, до яких відносяться гирлові області річок українського узбережжя; Встановлено факт збільшення густинистої стратифікації вод в субаквальній ландшафтній системі в результаті глобальної зміни клімату. Встановлена кількісна залежність стану гирлового узмор'я від величини річкового стоку, його сезонного розподілу, транзитного і місцевого забруднення. Встановлені причини деградації літологічних, рельєфних, фауністичних і інших елементів

природної екосистеми гирлового узмор'я в результаті техногенного впливу в вигляді будівництва крупних гідротехнічних споруд на Нижньому Дунаю. Результатами моделювання показані ареали деформацій субаквальних ландшафтів гирлової області Дунаю. Дано наукове обґрунтування оптимального розміщення нового українського глибоководного суднового ходу (ГСХ) по рукаву Бистрий в порівнянні з будь-якими іншими можливими варіантами. Запропоновані практичні рекомендації по проведенню днопоглиблювальних робіт в залежності від паводку Дунаю і сезонних умов гирлового узмор'я, що обумовлює економію державних коштів і скорочує навантаження на водне середовище. Доведено відсутність транскордонного негативного ефекту при організації і експлуатації українського ГСХ на суміжну акваторію Румунії. Проаналізована залежність стану гирлового узмор'я від величини прісного стоку і його сезонного розподілу. Так, формування масштабної придонної гіпоксії в північно-західній частині Чорного моря спостерігається при тимчасовому зміщенні піків повені на більш пізні терміни. До основних причин, відповідальних за зміни, що відбуваються в гирлової області Дунаю відносяться тенденції перерозподілу стоку з Кілійської в Тульчинську систему Дунаю, відмирання Очаківської системи рукавів, зміна морфології краю дельти в гирлі Старостамбульського рукава, зміна режимних динамічних характеристик в гирлах рукавів. На фоні домінуючої природної складової - потужного виносу стоку Дунаю, істотного впливу від організації і функціонування нового українського глибоководного суднового ходу Дунай-Чорне море на навколишнє середовище не зафіксовано. Для зменшення потоку наносів в ковш порту в Жебріянській бухті необхідно будівництво нових гідротехнічних споруд. З причини їх високої вартості будівництво нового гирлового порту слід визнати недоцільним. Економічна доцільність морських портів, таких як Кілія, Ізмаїл та Рені (Україна), Галац і Тульча (Румунія), розташованих безпосередньо в руслі річки підтверджена віковим періодом їх роботи. Це дозволяє виключити перспективу будівництва гирлових портів та зберегти природну спадщину дельти Дунаю.

2. The thesis for a Doctor of Science Degree in Geography. - Speciality 11.00.01 - Physical geography, geophysics and geochemical landscapes - Odessa State Environmental university, Odessa, 2013. The concept of modern of subaqueous landscapes formation and rational development Danube mouth had been done. As a result of statistical analysis for a long-time data base fields of geophysical and geochemical characteristics in the subaqueous landscape system were obtained. Density stratification increasing in subaqueous landscape system as a result of global climate change was marked. The reasons of degradation lithology, relief, fauna, and other elements of the natural ecosystem as a result of anthropogenic impact of large hydrotechnical structures on the Lower Danube were established. The simulation results showed the areas of subaqueous landscape deformations. The scientific grounding of the optimal location of the new Ukrainian deep water shipping way via the Bystry arm than any possible alternatives was done. Practical recommendations for dredging and dumping depend on the Danube flood and seasonal variability water masses have been proposed. It leads to savings the national budget and reduces the load on the aquatic environment. The absence of the transboundary influence to the adjacent areas of Romania has been shown. The main factors responding for changing in the mouth area are: river runoff redistribution from Chilia branch to Tulcha branch, mortality of Ochakov branch, morphology changing in Starostambulsky mouth, water dynamic changing in river mouths. Anthropogenic impact from activity of Bysry shipping way organization leveled by dominate natural impact from the Danube runoff. So, significant anthropogenic influence to the environment was not marked. Dependence of the state of water masses of shallow water from the river run of and its seasonal distribution was established. At the same time the large scale near bottom hypoxia formation in the Northwestern part of the Black sea fixed for the temporary displacement of the flood peaks to the later period. Reaction of oceanographic characteristics regime under anthropogenic press as large scale hydrotechnical constructions on the estuary was mentioned. Lithodynamic processes in the Danube estuary was investigated taking into account multicomponent composition of suspended matter that distinguished by granulometric composition. Construction of new port in Zhebriayny bay in the mouth of the canal is not appropriate because of the necessity to build huge and expensive jetties. The economic feasibility of marine ports such as Chilia, Ismail and Reni (Ukraine), Galats, Tulcha located along the banks of the river was confirmed by the work done in the last century. This eliminates the need new mouth port construction and save the nature heritage of the Danube delta.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шуйський Юрій Дмитрович

2. Shuisky Yu.D.

Кваліфікація: д.геогр.н., 11.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пашенко Володимир Миколайович

2. Пашенко Володимир Миколайович

Кваліфікація: д.геогр.н., 11.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Холопцев Олександр Вадимович

2. Холопцев Олександр Вадимович

Кваліфікація: д.геогр.н., 11.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайлов Валерій Іванович

2. Михайлов Валерій Іванович

Кваліфікація: д.геогр.н., 11.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Топчієв Олександр Григорович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Топчієв Олександр Григорович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.